

کمیته امداد به موضوع کودکان کار ورود کند

انتشار گزارش های غم انگیز از وضعیت کودکان کار بار دیگر حساسیت جامعه را برانگیخته است که چه کسی مسئول کودکانی است که در این کشور به دنیا می آیند و بزرگ می شوند و گاهی زیر سایه شوم آسیب شدیدترین شکنجه ها را تحمل می کنند؟ مشارکت مردم در کمک به سازمان های مشخصی که به عنوان اصلی ترین نهادهای حمایت گر شناخته می شوند این مطالبه را بوجود آورده است که چرا نهادهایی که سالها با درد های آسیب دیدگان آشنا هستند به وضعیت کودکان کار ورود پیدا می کنند. مردم از رسانه ها می پرسند ، چرا صدقه های روزانه به دست خانواده هایی نمی رسد که فقر و اعتیاد کودکان شان را روانه خیابان کرده است و چرا کشوری که نفت دارد کودکش زیر پل می خوابد ؟ مردم می خواهند بدانند نهادهای مسئول چه کسانی هستند.

روزنامه قانون در گفت و گویی با فاطمه دانشور چهره شناخته شده ای که این روزها دائم از کودکان کار سخن می گوید و در شورای شهر مطالبات جامعه را به میان می آورد، این پرسش ها را در میان گذاشته است. وی می گوید که «موضوع کودکان کار ، موضوع امروز و دیروز نیست، همیشه وجود داشته است و ولی در شرایط مختلف یا صحبت نشده یا حتی کم صحبت شده است و در مقاطعی هم بیشتر صحبت شده آنچنان که به صراحت می شود گفت موضوع کودک کار، تحت تاثیر دولت ها بوده آنچنان که در بعضی دولت ها فضا باز تر بوده و سازمان های مردم نهاد راحت تر حرف می زدند و در بعضی دولت ها ، صحبت در رابطه با کار کودک ، سیاه نمایی عنوان می شد و کمتر فرصتی برای بیان حقایق داده می شد.» در ادامه گفت و گوی «قانون» با عضو شورای شهر تهران را می خوانید:

اوضاع مواجهه با موضوع کودکان کار در دنیا چگونه است ؟

موضوع کودک کار یک موضوع جهانی است و ما باید بپذیریم موضوع کودک کار و خیابان در همه کشورها وجود دارد و هم کشورهای در حال توسعه و هم کشورهای پیشرفته با معضل کودک کار ارتباط دارند اما در برخی کشورهای پیشرفته ، راجع به موضوع کودک کار ورود پیدا کرده اند و درباره این مسئله فکر شده به طوری که این معضل را کنترل کرده اند اما کشور ما جزو کشورهایی است که هنوز موضوع کودکان کار به درستی کنترل و مدیریت نشده است و ضعف اصلی در این است که مشارکت و هماهنگی بین بخشی بین دستگاه ها وجود ندارد.

چرا بین دستگاه های یک دولت برای کمک به کودکان بی دفاع کار و خیابان ، هماهنگی اتفاق نیفتاده است؟

متأسفانه در دولت قبلی ، وزارت رفاه و تامین اجتماعی با وزارت تعاون و کار ادغام شدند و همین بی

تدبیری سبب شد تا موضوعات اجتماعی ما در حد یک معاونت خلاصه شد و این در شرایطی بود که به قدری مسائل اجتماعی پیچیده در حوزه آسیب های اجتماعی که یکی از آنها کودکان کار بود، داشتیم که خلاصه شدن همه این ها در یک معاونت نتوانست مشکل را به درستی بررسی کند و در نتیجه راه حلی هم ارائه نشد.

با این اوصاف در حال حاضر چه اقدامی برای حمایت از کودکان کار صورت می گیرد؟
در حال حاضر با توجه به حساسیتی که با انتشار اخبار مرتبط با کودکان کار در مردم و بالطبع مسئولان ایجاد شده است امیدواریم برای مدیریت این معضلات هر چه سریع تر تصمیم گیری شود و حداقل در شهرداری تهران، مصوباتی که در شورای شهر کرده ایم بر اساس آن اقدام به شناسایی و در واقع شناسنامه دار کردن این کودکان کرده ایم. در حال حاضر هیچ گونه آمار دقیق و درستی از وضعیت کودکان کار و خیابان در سطح شهر تهران نمی توانیم بدهیم و آماري که در سال 89 از وجود 13 هزار کودک کار حکایت داشته است، تنها شامل کودکانی می شود که در سطح شهر مشغول به فعالیت بوده اند و هیچ گونه آمار دقیقی از کودکانی که در کارگاه های زیرزمینی و نقاط پنهان مشغول به کار هستند، در اختیار نیست.

آیا هیچ نهاد و دستگاهی در خصوص بررسی وضعیت کودکان کار و خیابان مسئولیت قانونی ندارد؟
واقعیت آن است که در حال حاضر در کشور، قانون منع کار کودک را داریم و در این خصوص سوال مشخص من از وزارت تعاون، رفاه، کار و امور اجتماعی این است که چه میزان از بازرسان وابسته به این وزارتخانه در کوره های اجرایی که کودکان با بدترین شرایط، کار می کنند حضور پیدا کرده اند و به دنبال اجرایی کردن قانون منع کار کودک بوده اند. آنچه در بازدیدهای به عمل آمده شاهد آن بوده ام این است که متأسفانه هیچ اقدام جدی صورت نگرفته است.

چرا موضوع کودکان کار همچنان روی زمین باقی مانده است؟
علت اصلی آن است که مشارکت بین بخشی وجود ندارد و دستگاه ها، کاری را که قانون به عهده آنها گذاشته است، انجام نمی دهند و بعضاً در کار یکدیگر مداخله هم می کنند. فرض کنید در شهرداری مشخصاً موضوع کاهش آسیب های اجتماعی و مداخله در این حوزه را به عهده اش گذاشتیم اما بعضاً مجبور است به کارهایی ورود پیدا کند که مربوط به کمیته امداد است یا کمیته امداد هم باید باز تعریفی در مأموریت هایش داشته باشد.

چرا کمیته امداد به موضوع کودکان کار ورود پیدا نکرده است؟
متأسفانه در صحبت هایی که من با کمیته کار داشتیم متأسفانه کمیته امداد ورود جدی به آسیب های اجتماعی و از جمله کودکان کار نمی کند و علت آن را این عنوان کرده که در مأموریت های سازمانی این نهاد کودک کار عنوان نشده است و این در حالی است که به اعتقاد من مأموریت های کمیته امداد باید بازتعریف شود و مسائلی که جامعه درگیر آن هست مورد توجه قرار گیرد تا همه با کمک هم بتوانند این کار را انجام دهند.

چه کسی مسئولیت اصلی را بر عهده دارد؟
واقعیت آن است که ما ورود به حوزه آسیب ها را از سازمان بهزیستی مطالبه می کنیم در حالی که بیشترین منابع جذب کمک های مردمی توسط کمیته امداد صورت می گیرد و سازمان بهزیستی به تنهایی قادر به حل معضل کودکان کار نیست و تنها در صورتی می توانیم موفق بشویم که شهرداری، سازمان بهزیستی، مجلس، نیروی انتظامی، وزارت رفاه، کار، تامین اجتماعی و وزارت آموزش و پرورش و در نهایت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و نمایندگانی از قوه قضاییه پای این کار حضور داشته باشند تا با مشارکت هم بتوانند بر این پدیده اثر بگذارند.

بحث کودکان کار احتیاج به مداخله دارد؛ چه کسانی می توانند در موضوع کودکان کار مداخله کنند؟
مددکاران اجتماعی کسانی هستند که باید در این حوزه ورود اصلی را داشته باشند اما سوال اینجا است که مددکاران اجتماعی برای ورود به حوزه کودکان کار چقدر قدرت دارند. آنها قدرت مداخله ندارند، اختیار ندارند و بدتر از همه آن است که در خیلی از موارد می بینیم که تخصص هم ندارند. مددکار اجتماعی متخصص و صاحب اختیار که دارای قدرت مداخله باشد یکی از معضلاتی است که اکنون به طور جدی در حوزه کودکان کار و خیابان با آن مواجه هستیم.

راه حل پیش رو و کلید خروج از قفل مقابل حمایت از کودکان کار چیست ؟

امیدوارم که این لایحه سریع‌تر به مجلس برود و مجلس این موضوع را مصوب کند تا برای مددکاران ما قدرت مداخله بگیرند تا همان‌طور که در خیلی از کشورهای پیشرفته وجود دارد ، عمل شود آنچنان که مددکار در حد پلیس می‌تواند مداخله کند و کودک را از بحران نجات دهد اما الان شرایط بفرنجی وجود دارد به طوری که در کشور ما مددکار الان به بحران ورود پیدا کرده و شاهد آن است اما کاری از دستش بر نمی‌آید و همان‌طور که شهروندان ما می‌بینند و کاری از دست‌شان بر نمی‌آید . پلیس هم صرفاً با رویکرد امنیتی نمی‌تواند به موضوع کودکان کار ورود پیدا کرده و مداخله کند بلکه تنها بعد از کار اجتماعی یک مددکار است که پلیس می‌تواند مداخله کند.

شاید سوال آخر این باشد چه کسی می‌تواند در همین روزها ، در همین بحران‌ها کاری بکند ؟ خواهش من از دولتمردان و مجلس این است که به طور جدی به موضوع حل مشکل مداخله قانونی به وضعیت کودکان کار بپردازند و خواهش جدی من این است که صحبت درباره کودکان کار تنها به زمان انتخابات منتهی نشود .